

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania	K O Ł Ę D A
HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY	1358 r.; XIX w.	
9. Materiały graficzne		4. Adres (ulica, nr posesji)
 granica historycznego układu ruralistycznego 1000 0 1000 2000 1:5 000		OBSZAR WSI
		5. Przynależność administracyjna
		Województwo dolnośląskie
		Powiat milicki
		Gmina Milicz
		6. Współrzędne geograficzne
		51°35'02"N 17°31'47"E
		7. Użytkowanie obecne
		MIESZKALNE, ROLNICZE
		8. Stan zachowania
		3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa wsi:

1358 r. Kolando; 1619 r. Kolenda; 1743 r. Calende; 1787 r. Callande; 1845 r. Kollande, Kallande, Kolęda; 1937 r. Kollande

Historia wsi:

wieś wymieniona po raz pierwszy w roku 1358 w akcie sprzedaży grodu Milicz wraz z wsiami przez kapitułę katedralną z biskupem wrocławskim Przecławem I dla księcia Konrada Oleśnickiego. W 1488 r. właścicielem zostaje Siegmund von Kurzbach, następnie w 1787 r. baron von Gruttschreiber. W miejscowości wymienia się folwark pański, szkoła zbudowana po 1760 r., młyn wodny, wiatrak, budynek gminny i 26 domów, zamieszkałych przez 196 mieszkańców. W 1845 r. wymienia się już 37 domów, a z 288 zamieszkałych jest 78 katolików. Dodatkowo istnieją dwie szkoły, ewangelicka i katolicka, tartak i owczarnia. Od 1835 r. aż do II wojny majątek należał do rodziny von Mitschke, w 1937 r. obejmował on 252 ha.

Układ przestrzenny:

wieś o charakterze ulicówki z nieregularną, choć gęsto sytuowaną zabudową na osi wschód-zachód. Od zachodu po południowej stronie drogi znajdował się obszerny folwark, a poniżej, równolegle do cieków założenie parkowe wraz z pałacem. Obecnie obszar zdegradowany w prawie 100%. Pozostała część wsi w kierunku zachodnim posiada zabudowę zagrodową. Na północ od wsi znajduje się cmentarz wiejski, obsadzony zielenią wysoką.

Stanowiska AZP:

brak zlokalizowanych stanowisk w granicach układu wsi.

Postulaty:

zachowanie i rewaloryzacja układu przestrzennego przez utrzymanie charakteru wsi i poprzez wprowadzenie zabudowy szczytowo lub kalenicowo względem osi drogi w 1. linii zabudowy lub poprzez zamykanie czworobocznych zagród; wymóg stosowania tradycyjnych form, materiałów, dyspozycji elementów zewnętrznych na elewacjach itp., ochrona historycznej zieleni i stawów

Istniejące zagrożenia:

degradacja zespołu pałacowo-folwarcznego; wprowadzanie współczesnej zabudowy nieuwzględniającej związków przestrzennych, tworzenie nowych linii zabudowy na obszarach pierwotnie przeznaczonych na łąki i pola, rozbiórka i przekształcanie obiektów historycznych, wykorzystywanie niezgodnych z tradycją form i materiałów przy remontach i przebudowach obiektów

Bibliografia:

Wytyczne konserwatorskie dla planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Milicz, OBiDZ Wrocław 1993

Zimmermann F.A., Beiträge zur Beschreibung von Schlesien. Brieg 1785, 7. Bd. S. 428

Knie J. G., Alphabetisch-statistisch- topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuss. Provinz Schlesien, Breslau 1845, S. 301

Meßtischblatt, oprac. 1886, popr. i wyd. 1942, skala 1: 25 000

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr inż. Łożba
Chwała Kowalczyk